

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

VATROGASAC–SPASILAC/ VATROGASKINJA – SPASITELJKA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
	3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
	3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
	3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	6
	3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	14
	3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	15
	3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	15
	3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	15
	3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	15
	3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	17
	3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	18
	3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	19
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	23
5.	REFERENTNI PODACI.....	24

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: VATROGASAC–SPASILAC/ VATROGASKINJA–SPASITELJKA

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Vatrogasac–Spasilac vrši spašavanje i zaštitu ljudi, životinja, materijalnih i drugih dobara od požara, iz ruševina, klizišta i sniježnih lavina, prilikom poplava i drugih elementarnih nepogoda, u planinama i kanjonima, prilikom saobraćajnih nesreća, prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu i u slučaju drugih nesreća. Obavlja poslove dispečera i druge poslove koje mu odredi neposredni nadređeni.

KOMPETENCIJE

Vatrogasac–Spasilac:

- Planira i organizuje sopstveni rad za realizaciju poslova zaštite i spašavanja
- Priprema resurse i radno mjesto za realizaciju poslova zaštite i spašavanja
- Pruža pomoć ugroženom i nastradalom stanovništvu
- Gasi požar i spašava prilikom požara
- Spašava iz ruševina, klizišta i sniježnih lavina
- Spašava prilikom poplava i drugih elementarnih nepogoda
- Spašava u planinama i kanjonima
- Spašava povrijeđene i nastradale prilikom saobraćajnih i drugih nesreća
- Spašava prilikom nezgoda i udesa u civilnom vazduhoplovstvu
- Radi u dispečerskom centru prema potrebi Službe
- Izrađuje specifikaciju opreme i sredstava za realizaciju radnog zadatka i pruža servisne usluge
- Ispunjava radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa propisima i normativima
- Održava uređaje, opremu i alate za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima
- Obavlja komunikaciju sa drugim licima
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu okoline
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu života i očuvanja zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova zaštite i spašavanja
Priprema posla i radnog mjesta	- Pripremanje resursa i radnog mjesta za realizaciju poslova zaštite i spašavanja
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu - Gašenje požara i spašavanje prilikom požara - Spašavanje iz ruševina, klizišta i sniježnih lavina - Spašavanje prilikom poplava i drugih elementarnih nepogoda - Spašavanje u planinama i kanjonima - Spašavanje povrijeđenih i nastradalih prilikom saobraćajnih i drugih nesreća - Spašavanje prilikom nezgoda i udesa u civilnom vazduhoplovstvu - Rad u dispečerskom centru prema potrebi Službe
Komercijalni poslovi	- Izrada specifikacije opreme i sredstava za realizaciju radnog zadatka i pružanje servisnih usluga
Administrativni poslovi	- Ispunjavanje radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Nema poslova nadzora rada
Obezbeđivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa propisima i normativima
Održavanje i popravke	- Održavanje uređaja, opreme i alata za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima - Obavljanje komunikacije sa drugim licima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu života i očuvanja zdravlja

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova zaštite i spašavanja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Pregleda radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova zaštite i spašavanja

Resursi: vozila, oprema, alat, uređaji, mape, planovi, dokumentacija i dr.

- Pregleda radnu dokumentaciju o evidenciji stanja sredstava i opreme za zaštitu i spašavanje
- Pregleda tehničku dokumentaciju i uputstva za rad opreme i drugih sredstava koja se koriste za zaštitu i spašavanje
- Planira redosljed aktivnosti u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Organizuje svoj rad i rad u manjim grupama za obavljanje poslova i zadataka koji su mu određeni dnevnim rasporedom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna i tehnička dokumentacija
- Osnove organizacije rada

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje resursa i radnog mjesta za realizaciju poslova zaštite i spašavanja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Priprema ličnu i zajedničku zaštitnu opremu za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa njegovim specifičnostima, radnim uslovima i načinom rada
- Priprema odgovarajuća vozila, opremu i sredstva za rad za realizaciju radnog zadatka
- Snabdijeva vozilo sredstvima za gašenje, gorivom, mazivom, opremom i dr.
- Pregleda ispravnost i funkcionalnost vozila i drugih tehničkih sredstava i opreme, kao i prostorija za rad i objekata Službe
- Prijavljuje nadređenom kvarove, neispravnosti i oštećenja na vozilima, opremi ili u radnom prostoru

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštitna sredstva i oprema za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Sredstva, oprema i alati koji se koriste u jedinici
- Princip rada i karakteristike opreme, uređaja i alata koji se koriste u jedinici

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Pruža pomoć ugroženom i nastradalom stanovništvu u različitim situacijama elementarnih nepogoda i tehničko-tehnološkim nesrećama
- Vršiti evakuaciju stanovništva i materijalnih dobara iz ugroženih na bezbjedno područje i u objekte privremenog smještaja
- Doprema **sredstva za pomoć** ugroženom i nastradalom stanovništvu
Sredstva za pomoć: životne namirnice, voda za piće, odjeća, obuća, lijekovi i dr.
- Učestvuje u **otklanjanju** posljedica nesreća i katastrofa
Otklanjanje: raščišćavanje terena, obezbjeđivanje objekata od rušenja, crpljenje vode iz poplavljenih objekata i dr.
- Vršiti pružanje prve pomoći i dopremanje povrijeđenog/oboljelog od mjesta nastanka događaja do nadležnih za hitan sanitetski transport i pružanje medicinske pomoći

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere i postupci za zaštitu i spašavanje i pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu
- Sredstva i oprema za pružanje pomoći i zbrinjavanje

3.3.2. Ključni posao: Gašenje požara i spašavanje prilikom požara

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Priprema potrebnu **ličnu zaštitnu i kolektivnu opremu** za intervenciju u slučaju požara
  - Lična zaštitna oprema:** odijelo za prilaz vatri (zaštitna jakna i pantalone), vatrogasne zaštitne rukavice, vatrogasne zaštitne čizme, vatrogasna kaciga (sa vizikom i integrisanom lampom), zaštitna potkapa i dr.
  - Kolektivna oprema:** odijela za zaštitu od visokih temperatura, odijela za zaštitu od opasnih materija, eksplozimetri i detektori, vatrogasni zaštitni opasač, penjačko i radno užje, izolacioni aparati, komplet prve pomoći i dr.
- Vršiti izviđanje lokacije i utvrđivanje vrste i karakteristike požara
- Vršiti procjenu rizika i primjenjuje mjere za bezbjedan i siguran rad
- Gasi požar koristeći odgovarajuća **sredstva, opremu za gašenje i taktiku gašenja** u zavisnosti od vrste požara
  - Sredstva za gašenje:** voda, pjena, prah, ugljen-dioksid, hemijska, inertna sredstva za gašenje i priručna sredstva
  - Oprema za gašenje:** aparati za početno gašenje požara, vatrogasna crijeva i armature, vatrogasne ljestve, vatrogasne pumpe, vatrogasna vozila, oprema za tehničke intervencije i dr.
  - Taktike gašenja:** ofanzivni i defanzivni nastup
- Procjenjuje **opasnosti** na lokalitetu prilikom intervencije gašenja požara
  - Opasnosti:** visoke temperature, dim i produkti gorenja, plameni udari, eksplozije, električna struja, urušavanje objekata, otrovne materije, hemijska, biološka i radiološka kontaminacija i dr.
- Vršiti evakuaciju i spašavanje ljudi i životinja iz objekta ili prostora ugroženih požarom
- Obezbeđuje mjesto intervencije u skladu sa odgovarajućom procedurom
- Vršiti praćenje stanja na terenu i obilazak lokaliteta određeni vremenski period nakon gašenja požara
- Odlaze upotrebijenu opremu nakon završene intervencije gašenja požara u skladu sa procedurom
- Vršiti pružanje prve medicinske pomoći i dopremanje povrijeđenog/oboljelog od mjesta nastanka događaja do nadležnih za hitan sanitetski transport i pružanje medicinske pomoći

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Lična i kolektivna zaštitna oprema
- Vatrogasne sprave i oprema
- Sredstva za gašenje
- Operativne procedure
- Taktika gašenja požara
- Komunikacija na intervencijama, organizacija operative i riječi komande

3.3.3. Ključni posao: Spašavanje iz ruševina, klizišta i sniježnih lavina

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Priprema **ličnu zaštitnu i kolektivnu opremu** za intervenciju spašavanja iz ruševina, klizišta i sniježnih lavina

Lična zaštitna oprema: zaštitna odijela (kombinezon sa ojačanjima na ramenima, laktovima i koljenima), kabanica za zaštitu od kiše, zaštitne čizme, zaštitne rukavice, zaštitna kaciga sa naočarima i integrisanom lampom, opasač ili pojas za rad na visini, zaštitna maska sa mogućnošću priključenja izolacionog aparata, filterska polumaska za zaštitu od prašine i aerosol, zaštitna odjeća i obuća za sniježne lavine, lavinske sonde, lavinski primopredajnici i dr.

Kolektivna oprema: odijela za zaštitu od visokih temperatura, odijela za zaštitu od opasnih materija, zaštitna odjeća i oprema za ekstremne uslove, eksplozimetri i detektori, dozimetri, statička i dinamička užad, oprema za rad na visini, izolacioni aparati, transportna sredstva za spašavanje iz lavina, komplet prve pomoći za spašavanje iz lavina, zimski šatori, sredstva za zagrijavanje, sredstva rasvjete, komplet prve pomoći i dr.
- Vršiti izvidanje i obezbjeđivanje terena i užeg lokaliteta događaja po dolasku na lice mjesta
- Procjenjuje **sekundarne opasnosti** na lokalitetu prilikom intervencije

Sekundarne opasnosti: naknadna urušavanja, plin, električna struja, voda, otrovne materije, mogućnost nastanka požara, prašina, hemijska, biološka i radiaciona kontaminacija i neeksplozivna sredstva, mogućnost druge lavine i dr.
- Obavlja pripreme radnje pri spašavanju u skladu sa odgovarajućom procedurom
- Vršiti spašavanje unesrećene osobe ili životinje iz urušenih objekata, klizišta i sniježnih lavina koristeći odgovarajuću **opremu i tehniku** spašavanja

Oprema: oprema za pretraživanje, lociranje i ventilaciju, oprema i alati za bušenje, podizanje i povlačenje, ankeri, lanci i podupirači, oprema za prvu pomoć i druga oprema za spašavanje iz ruševina, lavina i dr.

Tehnike: metoda „klizaljke“, metoda „šarke“, merdevine postavljene uporedo, metoda vezivanja za četiri tačke, metoda čekrka i dr.
- Vršiti pružanje prve pomoći i dopremanje povrijeđenog/oboljelog od mjesta nastanka događaja do nadležnih za hitan sanitetski transport i pružanje medicinske pomoći

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Alati i oprema za spašavanje iz ruševina, klizišta i sniježnih lavina
- Lična i zajednička zaštitna oprema spasilaca
- Taktika spašavanja iz ruševina, klizišta i sniježnih lavina
- Operativne procedure
- Mjere za siguran i bezbjedan rad pri spašavanju
- Osnove pružanja prve pomoći

3.3.4. Ključni posao: Spašavanje prilikom poplava i drugih elementarnih nepogoda

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Priprema vozila, sredstva i **ličnu zaštitnu i kolektivnu opremu za spašavanje** prilikom poplava i drugih elementarnih nepogoda
  - Lična zaštitna oprema:** suva odijela za spašavanje na vodi, spasilački prsluk, zaštitne čizme za vodu, zaštitne rukavice za spašavanje na vodi, zaštitna kaciga, nož, baterijske lampe, sigurnosna užad, karabineri, kišna odijela (kabanice) i dr.
  - Kolektivna oprema:** spacilački čamci, odijela za zaštitu od visokih temperatura, odijela za zaštitu od opasnih materija, eksploziometri i detektori, dozimetri, užad, oprema za rad na visini i izolacioni aparati, pumpe za crpljenje vode, montažne brane za zaštitu od poplava, satori, komplet prve pomoći i dr.
- Vršiti izviđanje terena i procjenu situacije na terenu usljed poplava i drugih elementarnih nepogoda
- Štititi odgovarajuće objekte ili teren koristeći odgovarajuću **opremu i sredstva za zaštitu od poplava**
  - Oprema i sredstva za zaštitu od poplava:** vreće sa pijeksom, montažne brane, pumpe za ispušavanje vode i dr.
- Vršiti procjenu **opasnosti** pri spašavanju iz poplava i drugih elementarnih nepogoda
  - Opasnosti:** od objekata i predmeta u vodi, urušavanja, utapanja, rupe, šahtovi, kanali pod vodom, plin, električna struja, otrovne materije, hemijska, biološka i radiološka kontaminacija i neeksplozivna sredstva i dr.
- Spašava ugrožene osobe i imovinu prilikom poplava i drugih elementarnih nepogoda koristeći odgovarajuću opremu, sredstva i **tehnike spašavanja**
  - Tehnike spašavanja:** sa obale ili na vodi, sa upotrebom čamaca ili bez čamaca i dr.
- Vršiti pružanje prve izbaciti pomoći i dopremanje povrijeđenog/oboljelog od mjesta nastanka događaja do nadležnih za hitan sanitetski transport i pružanje medicinske pomoći

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Oprema za zaštitu od poplava
- Oprema za spašavanje u nesrećama na vodi
- Lična i kolektivna oprema spasioca
- Karakteristike vodenih površina i tehnike spašavanja na vodi
- Operativne procedure
- Mjere za siguran i bezbjedan rad pri spašavanju
- Osnove pružanja prve pomoći

3.3.5. Ključni posao: Spašavanje u planinama i kanjonima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Priprema **ličnu zaštitnu i kolektivnu opremu** potrebnu za intervenciju prilikom spašavanja u planinama i kanjonima
  - Lična zaštitna oprema:** zaštitna kaciga, baterijske lampe za glavu, zaštitne rukavice, zaštitna obuća, alpinistički pojas, karabineri, pomoćna i glavna užad, stop desender, krol i dr.
  - Kolektivna oprema:** tipizirana oprema za spašavanje u planini, statička užad, univerzalna nosila, vitla za izvlačenje, komplet prve pomoći i dr.
- Vršiti izviđanje i pretragu mjesta nesreće prilikom spašavanja u planinama i kanjonima
- Obezbeđuje mjesto intervencije spašavanja u planinama i kanjonima
- Vršiti procjenu **opasnosti** pri spašavanju u planinama i kanjonima
  - Opasnosti:** padovi sa visine ili u dubinu, urušavanja, odroni, električna struja, otrovne materije, neeksplozivna sredstva i dr.
- Vršiti spašavanje u planinama i kanjonima koristeći odgovarajuću **spasilačku opremu i tehnike**
  - Spasilačka oprema:** univerzalna planinska nosila, koloturci, bušilice, oprema za postavljanje sidrišta, tronošci, vitla za uža, zaštite za uža, rollgliss i dr.
  - Spasilačke tehnike:** tehnike spašavanja tipiziranom opremom i tehnike spašavanja improvizovanom opremom
- Vršiti pružanje prve pomoći i dopremanje povrijeđenog/oboljelog od mjesta nastanka događaja do nadležnih za hitan sanitetski transport i pružanje medicinske pomoći

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Oprema za spašavanje iz dubina i visina
- Lična i kolektivna oprema spasioca
- Operativne procedure
- Tehnike spašavanja iz dubina i visina
- Mjere za siguran i bezbjedan rad pri spašavanju
- Osnove pružanja prve pomoći

3.3.6. Ključni posao: Spašavanje povrijeđenih i nastradalih prilikom saobraćajnih i drugih nesreća

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Priprema potrebnu **ličnu zaštitnu i kolektivnu opremu** za intervenciju prilikom spašavanja iz saobraćajnih i drugih nesreća

Lična zaštitna oprema: zaštitna odijela za tehničke intervencije (ili odijelo za prilaz vatri), zaštitne rukavice, zaštitne čizme, zaštitna kaciga sa vizikom ili naočarima i integrisanom lampom i dr.

Kolektivna oprema: odijela za zaštitu od visokih temperatura, odijela za zaštitu od opasnih materija, oprema za spašavanje na vodi, oprema za spašavanje sa visina i iz dubina, eksplozimetri i detektori, užad, izolacioni aparati, hidraulični, akumulatorski i ručni razvalni alati, alati i oprema za stabilizaciju vozila, oprema za rad sa staklom, nosila, ljestve, oprema za rasvjetu, aparati za gašenje požara, komplet prve pomoći i dr.

Druge nesreće: tehničko-tehnološka, rudarska, rušenje brana i dr.

- Vršiti izviđanje i obezbjeđivanje mjesta nesreće u skladu sa odgovarajućom procedurom
- Sprovodi pripremne radnje pri spašavanju iz saobraćajnih i drugih nesreća
- Vršiti procjenu **opasnosti** prilikom spašavanja iz saobraćajnih i drugih nesreća

Opasnosti: električna struja, vazdušni jastuci, limovi, požar, eksplozije, naknadno prevrtanje i iskliznuće vozila, odroni, voda, otrovne materije, hemijska, biološka i radijaciona kontaminacija i dr.
- Vršiti spašavanje i izvlačenje unesrećenih osoba koristeći odgovarajuću opremu i **tehnike spašavanja**, u skladu sa odgovarajućom procedurom

Tehnike spašavanja: trenutno oslobađanje, brzo oslobađanje i kontrolisano oslobađanje
- Vršiti pružanje prve pomoći i dopremanje povrijeđenog/oboljelog od mjesta nastanka događaja do nadležnih za hitan sanitetski transport i pružanje medicinske pomoći

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Oprema za spašavanje iz saobraćajnih nesreća
- Lična i kolektivna zaštitna oprema spasioca
- Operativne procedure
- Tehnike spašavanja iz saobraćajnih nesreća
- Mjere za siguran i bezbjedan rad pri spašavanju
- Osnove pružanja prve pomoći

3.3.7. Ključni posao: Spašavanje prilikom nezgoda i udesa u civilnom vazduhoplovstvu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Priprema potrebnu **ličnu zaštitnu i kolektivnu opremu** za intervenciju spašavanja prilikom nezgoda i udesa u civilnom vazduhoplovstvu
  - Lična zaštitna oprema:** odijelo za prilaz vatri, vatrogasne zaštitne rukavice, vatrogasne zaštitne čizme, vatrogasna kaciga (sa vizikom i integrisanom lampom), zaštitna potkapa i dr.
  - Kolektivna oprema:** odijela za zaštitu od visokih temperatura, odijela za zaštitu od opasnih materija, oprema za spašavanje sa visina i iz dubina, oprema za spašavanje na vodi, eksplozimetri i detektori, izolacioni aparati, komplet prve pomoći i dr.
- Vršiti izviđanje i obezbjeđivanje mjesta nesreća prilikom nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu
- Sprovodi pripremne radnje pri spašavanju lica u skladu sa odgovarajućom procedurom
- Vršiti odabir i postavljanje sredstava i opreme za spašavanje prilikom nezgoda i udesa u civilnom vazduhoplovstvu
- Vršiti procjenu **opasnosti** prilikom spašavanja u slučaju nezgoda i udesa u civilnom vazduhoplovstvu
  - Opasnosti:** požar, eksplozije, limovi, električna struja, erozija tla, otrovne materije, hemijska, biološka i radiološka kontaminacija i neeksplozirana sredstva i dr.
- Vršiti spašavanje i izvlačenje unesrećenih osoba iz vazduhoplova koristeći odgovarajuću opremu i tehnike spašavanja
- Vršiti pretragu terena na širem lokalitetu nastanka nezgode i udesa u cilju pronalaženja povrijeđenih i nastradalih lica u skladu sa odgovarajućom procedurom
- Vršiti pružanje prve pomoći i dopremanje povrijeđenog/oboljelog od mjesta nastanka događaja do nadležnih za hitan sanitetski transport i pružanje medicinske pomoći

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Oprema za spašavanje
- Lična i kolektivna zaštitna oprema spasioca
- Operativne procedure
- Tehnike spašavanja prilikom nesreća sa vazduhoplovima
- Mjere za siguran i bezbjedan rad pri spašavanju
- Osnove pružanja prve pomoći

3.3.8. Ključni posao: Rad u dispečerskom centru prema potrebi Službe

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Prima dojavu događaja i unosi podatke iz prijave u dnevnik događaja
- Alarmira dežurnu smjenu vatrogasaca-spasilaca
- Komunicira **sredstvima veze** sa ekipama na terenu i pretpostavljenima
Sredstva veze: telefon, radio veza i dr.
- Vršiti provjeru i prikupljanje dodatnih informacija pozivanjem prijavitelja događaja
- Aktivira pripravnu smjenu vatrogasaca-spasioca po nalogu pretpostavljenih
- Traži asistenciju drugih subjekata u intervenciji po nalogu pretpostavljenih

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Komunikacijska oprema
- Način popunjavanja dnevnika događaja
- Operativne procedure i organizacija rada
- Poznavanje rada na računaru
- Poznavanje stranog jezika (komunikacijski nivo)

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Izrada specifikacije opreme i sredstava potrebnih za realizaciju radnog zadatka i pružanje servisnih usluga

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Sastavi specifikaciju opreme i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Sastavi specifikaciju ličnih zaštitnih sredstava i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Vršiti servisiranje protivpožarne opreme i sredstava za potrebe fizičkih i pravnih lica prema utvrđenom cjenovniku
- Vršiti distribuciju vode auto-cistijernama za potrebe fizičkih i pravnih lica prema utvrđenom cjenovniku

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način izrade specifikacije opreme i uređaja
- Način izrade specifikacije ličnih zaštitnih sredstava i opreme
- Servis i održavanje protivpožarne opreme i sredstava

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Ispunjavanje radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac: <ul style="list-style-type: none">
- Sastavi pisani izvještaj o ispravnosti lične zaštitne opreme u odgovarajućoj formi
- Sastavi pisani izvještaj o ispravnosti kolektivne opreme u odgovarajućoj formi
- Sastavi pisani izvještaj o evidenciji stanja radnih prostorija, sredstava i opreme u odgovarajućoj formi
- Popunjava radni nalog, u skladu sa radnim zaduženjem
- Evidentira nedostatke ili oštećenja opreme i sredstava za rad u knjige primopredaje
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">
- Način popunjavanja izvještaja o ispravnosti tehnike i opreme
- Način popunjavanja radnog naloga

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora rada

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa propisima i normativima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Primjenjuje propise i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Koristi opremu, uređaje i druga sredstva za zaštitu i spašavanje, u skladu sa uputstvom
- Obavlja kontrolu kvaliteta realizacije radnog zadatka
- Održava vatrogasna vozila, sprave i opremu (čišćenje, pranje, podmazivanje, manje popravke i sl.)

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Karakteristike uređaja, opreme i alata
- Način rukovanja uređajima, opremom i alatima, u skladu sa preporukama proizvođača

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje uređaja, opreme i alata za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Pravilno odlaže uređaje, opremu i alate nakon upotrebe
- Vršiti redovno **održavanje** uređaja, opreme i alata, u skladu sa uputstvima proizvođača
Održavanje: pregled, čišćenje, podmazivanje i dr.
- Prijavljuje neposrednom rukovodiocu nedostatke, oštećenja i kvarove na vozilima i opremi
- Daje pravovremeno neispravnu opremu i alate na servis
- Otklanja manje kvarove na vozilima ili opremi

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnovne karakteristike uređaja, opreme i alata
- Pravilno korišćenje uređaja, opreme i alata
- Način odlaganja i čuvanja uređaja, opreme i alata
- Način održavanja i servisiranja uređaja, opreme i alata

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Komunicira sa nadređenim i saradnicima sredstvima veze koristeći stručnu terminologiju
- Traži od nadređenog i saradnika neophodne informacije i pojašnjenja za realizaciju radnog zadatka
- Izvještava nadređenog o realizovanom zadatku koristeći stručnu terminologiju
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.10.2. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa drugim licima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Daje uputstva i preporuke drugim licima za postupanje u vanrednim situacijama
- Obavlja komunikaciju sa drugim licima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Komunicira sa predstavnicima medija uz prethodno odobrenje ili po nalogu pretpostavljenog

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Provjerava ispravnost zaštitnih sredstava i opreme prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Izvodi akcije i radne zadatke u skladu sa utvrđenim procedurama i propisima, tako da ne ugrožava sebe, saradnike i treća lica
- Sprovodi sigurnosne procedure tokom obavljanja zadataka na prostoru na kojem radi

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Zaštitna sredstva i oprema (vrste, značaj, način korišćenja, ograničenja u primjeni i dr.)
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radnih zadataka
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitne opreme
- Opasnosti usljed nepridržavanja utvrđenih operativnih procedura

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Izvodi aktivnosti efikasno, bez prekomjernog trošenja sredstava i ugrožavanja okoline
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu okoline od negativnih uticaja nastalih u akcidentnoj situaciji
- Održava radno mjesto čistim i urednim u toku realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi

3.11.3. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu života i očuvanja zdravlja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Vatrogasac–Spasilac:

- Pruža prvu medicinsku pomoć u različitim slučajevima **ugroženosti života i zdravlja**, u skladu sa propisanom procedurom
  - Ugroženost života i zdravlja:** opekotine, podhladenje, smrzotine, posljedice visoke i niske temperature, lomovi, iščašenja i povrede kičme, srčani problem, utapanje, gušenje, trovanje, bolesti organa, psihološki problem i dr.
- Učestvuje u spašavanju saradnika u slučaju opasnosti, u skladu sa utvrđenom procedurom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure za spašavanje povrijeđenog

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Ekonomija i pravo Podsektor: Pravo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	5411 Vatrogasci
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Vatrogasac–Spasilac radi u zatvorenim, poluotvorenim i otvorenim prostorima, u stojećem, sagnutom, čučućem, klečućem, puzećem kao i prisilnim položajima i na visini. Radi u uslovima povećane opasnosti od naglog širenja požara, eksplozija, plamenih udara, hemikalija, udara električne energije, urušavanja objekata, padova sa visine i padova u dubinu, opasnosti pri radu sa hidraulikom, bioloških opasnosti, opasnosti od minsko-eksplozivnih sredstava, odrona i dr. Prilikom rada može biti izložen vremenskim nepogodama (vrućina, hladnoća, olujni vjetar, vlaga) uslovima pojačane buke, nedovoljne osvijetljenosti i smanjene do nulte vidljivosti pri intervenciji, dima, prašine, pare, psihofizičkim naporima (stres, rad pod vremenskim pritiskom, ljudske žrtve i dr.).
Srodna zanimanja	
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Vatrogasac–Spasilac/ Vatrogaskinja–Spasiteljka

Kod dokumenta: SZ-070230-VATSP

Datum usvajanja dokumenta: 17. decembar 2019. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: I sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Ljiljana Vučetić, diplomirani matematičar, samostalni savjetnik I za izradu programa obuke za operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, Direktorat za vanredne situacije, Ministarstvo unutrašnjih poslova
2. Mirko Nikitović, scc zaštite od požara, rukovodilac službe za zaštitu od požara i obezbjeđenje objekata, Monteput d.o.o
3. Lazar Čađenović, spec. zaštite od požara i spašavanje, šef odjeljenja za operativno djelovanje, Služba zaštite i spašavanja glavnog grada
4. Savo Ćetković, saobraćajni tehničar, vatrogasac-spasilac, Služba zaštite i spašavanja glavnog grada
5. Željko Lončović, profesor fizičkog vaspitanja, instruktor gorske službe, Gorska služba spašavanja Crne Gore

Koordinatori:

Srđan Obradović, diplomirani pravnik, koordinator u odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje, Podgorica

Mr Miloš Trivić, magistar menadžmenta u pomorstvu, nastavnik logističke grupe predmeta, JU Srednja pomorska škola, Kotor

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje